

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Gyermekvédelem						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Antal Imola docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. László Éva adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	III	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Választható szaktantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					14 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					4
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepenvaló további tájékozódás					3
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					3
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	14				
3.8 A félév össz-óraszama	70				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	-
4.2 Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	-
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C.1 bántalmazott, elhanyagolt gyerekek és fiatalok komplex (pszichológiai, szociális, pedagógiai) felmérése, a szülői készségek több-dimenziós felmérése • C.2 Beavatkozási és szolgáltatási tervek kidolgozása (kompenzálás, fejlesztés, terápia) SNI személyek számára • C.3 Adaptált prevenciós programok tervezése különböző szintek és célcsoportok számára • C.4 Pszichológiai tanácsadás különböző személyek, csoportok, kategóriák számára (gyerekek, tanulók, családok, tanárok, dolgozók)
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Objektív és logikailag felépített megközelítés elméleti és gyakorlati probléma-helyzetekben, ezek hatékony kezelése, figyelembe véve a pszichológiaértékeit és alapelveit

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekvédelem elméleti és gyakorlati alapjainak elsajátítása. A gyermekbántalmazás és elhanyagolás fogalmainak tisztázása. A pszichológusok szerepének megértése bántalmazott és elhanyagolt gyermekek védelme kapcsán. A felméréssel és beavatkozással kapcsolatos gyakorlati készségek kialakulása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Az alapvető fogalmak megfelelő használata: (erőszak, bántalmazás, elhanyagolás, elhagyás, kizsákmányolás, emberkereskedelem, védelem, jólét, kockázat, kiszolgáltatottság, a személyes, a gyermekek jogai).</p> <p>A különböző tényezők közötti összefüggéseknek a felismerése az elméletek perspektívájából.</p> <p>A gyermekvédelmi gyakorlatok alakulásának elemzése, párhuzamosan a társadalom modernizációjával;</p> <p>A hallgató megtanulja felmérni a gyermekbántalmazás és elhanyagolás esetleges következményeit.</p> <p>A beavatkozási lehetőségek megértése.</p> <p>A hallgató tudjon megtervezni egy beavatkozást egy gyerek helyzetének javítása érdekében.</p> <p>Sajátítsa el a gyerekekkel, illetve szülőkkel való pszichológiai munka, tanácsadás alapelveit.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezetés. Erőszak és bántalmazás.	Bemutató, Ppt, kiscsoportos	

Meghatározások. Statisztikák. Prevalencia-kutatások. Kockázati és védelmi tényezők	megbeszélés, kérdőívek	
2. A gyerekek szükségletei. A gyerekek és a gyerekkor. A jogokon alapuló gyerekvédelem.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés.	
3. A fizikai bántalmazás. Fegyelmezési módszerek. Következmények	Ppt, kiscsoportos megbeszélés.	
4. A szexuális bántalmazás. Dinamikája, jelei.	Ppt, Prevenációs kisfilmek megnézése és megbeszélése	
5.Érzelmi bántalmazás. A gyerekek elhagyása.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
6. Elhanyagolás. Gyermekvédelmi rendszerben felnövő gyerekek, fiatalok sajátos szükségletei.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
7.Gyerekek kereskedeleme. Gyerekmunka	Ppt, dokumentumfilm, kiscsoportos megbeszélés	
8. Következmények. Traumák. PTSD. Traumás fejlődési zavar. Elméleti magyarázatok.	Ppt,video, kiscsoportos megbeszélés	
9. Felmérés. Szülők és gyerekek komplex felmérése.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés, kérdőívek, anatómiai babák, stb.	
10. Esetkezelés. Beavatkozási tervek, szolgáltatási tervek.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
11 Tanácsadás szülőknek. A bántalmazó szülővel való pszichológiai munka alapelvei. A szülői készségek fejlesztése. Szülő-gyerekek interakció javítását célzó módszerek.	A PCIT didaktikai kisfilm - Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
12. Tanácsadás gyerekeknek. Abúzus központú terápia.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
13.A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése. I. Erős családok program.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés, prevenciós kisfilmek megtekintése	
14. .A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése II	Ppt, prevenciós kisfilmek megtekintése	

Kötelező könyvészet

- Roth-Sz.,M. Antal,I., Dávid-K.,Á., Bodrogi, É. (szerk.), 2018, Gyermekvédelem, Egyetemi Könyvkiadó, Kolozsvár
- Beregnyei B., Nádasi V., Gúr, P., Hajnal R., László Gy.,Szomoru, M., Papp K. (2016). *A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan*, http://www.kormany.hu/download/c/72/b0000/modszertani_utm_bantalmazas_megelozes_2.pdf, letöltve 2018 január 15.

Ajánlott könyvészet

- Bettelheim, B (2009). Az elég jó szülő - Könyv a gyermeknevelésről, Cartaphilus Könyvkiadó, Budapest
- Daly, A., Ruxton, S., Schuurman, M. (2015). Challenges to children's rights today: What do children think? A desktop study on children's views and priorities to inform the next Council of Europe Strategy for the Rights of the Child, Council of Europe,
- http://www.eurochild.org/fileadmin/public/04_News/Eurochild/CoE_Study_Challenges_to_children_s_rights_today.pdf, letöltés 2018 május 12.

- WGSN (2014). Proposal for Sustainable Development Goals: Outcome of the United Nations General Assembly Open Working Group on Sustainable Development Goals.
- Iovu, M. (2011). *Maltratarea copilului în familie. De la teorie la practică.* Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană
- Metzler, M., et al. (2016) Adverse childhood experiences and life opportunities: Shifting the narrative, *Children and Youth Services Review*, <http://dx.doi.org/10.1016/j.chilcyouth.2016.10.021>, p. 1-9.
- Marques, T.M, Narciso, I., &Ferreira, L.C. (2020) Empirical Research on Parental Alienation: A Descriptive Literature Review. *Children and Youth Services Review*, Volume 119, Dec., 105572.
- Morgan-Mullane, A. (2018) Trauma Focused Cognitive Behavioral Therapy with Children of Incarcerated Parents in *Clinical Social Work Journal*, 46(3), p. 200-209.
- Roth, M Antal, Dávid-Kacsó Á, László-Bodrogi, É.,Mureşan, A. (2018) Violence and Trauma in the Romanian Residential Child Protection, *Revista de Asistență Socială*, anul XVII, nr. 3/2018, pp. 33-52.
- Roth-Sz.,M., Fülöp E., Lázár Á., Palló E., Székely Zs., Telegdy L., (2004). *Válassz okosan...*, Sapiientia Kiadó, Kolozsvár.
- Roscoe, J.N., Lery B., Chambers, E.C. (2018) Understanding child protection decisions involving parents with mental illness and substance abuse, *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, Pages 235-248.
- UNICEF. (n.d.). MODULE 1: Understanding the social ecological model (SEM) and communication for development (C4D), <https://www.unicef.org>, letöltve 2018 árpilis 18.
- Walsh, T.B., McCourt, S.N., Rostad, W.L., Byers, K., Ocasio, K. (2015) Promoting Protective Factors and Strengthening Resilience in Daro, D. et al. (eds.), *Advances in Child Abuse Prevention Knowledge*, vol. 5, p. 203-233.
- Whitt-Woosley, A., Sprang, G., Royse, D.G. (2018) Identifying the trauma recovery needs of maltreated children: An examination of child welfare workers' effectiveness in screening for traumatic stress, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, July 2018, Pages 296-307.
- Zumbacsh, J., Wetzel, P., Koglin, U (2018) Predictors of psychological recommendations in child protection evaluation, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 84, October, p.196-204.
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, legea nr. 18/1990, în M. Of. nr.314/13 iunie 2001
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, în M. Of. 557/23.06.2004

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezetés. A követelmények megbeszélése. Alapfogalmak tisztázása: gyermekek elleni erőszak, gyermekbántalmazás, rossz bánásmód. Kockázati és védő tényezők.	Kiscsoportos megbeszélés, kérdőívek, kutatások összehasonlítása össze	
2. A gyerekek szükségletei.	Dolgozat bemutatása, Kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
3. Fegyelmezési módszerek. Fizikai bántalmazás és fegyelmezés.	Dolgozat bemutatása,, kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
4. A szexuális bántalmazás. Dinamikája, következményei, jelei.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
5.Érzelmi bántalmazás. A gyerekek elhagyása.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
6. Elhanyagolás. Gyermekvédelmi rendszerben felnövő gyerekek, fiatalok sajátos szükségletei.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélések.	

	Gyakorlatok.	
7. Gyerekek kereskedeleme. Gyerekmunka	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Film megtekintése és megbeszélése Gyakorlatok.	
8. Következmények. Magyarázó modellek	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos munka. Gyakorlatok.	
9. Gyerekek és szülők komplex felmérése	A felmérés szempontjainak kiscsoportos kidolgozása, kérdőívek kipróbálása, szerepjátékok, stb. Gyakorlatok.	
10. Beavatkozási tervek, szolgáltatási tervek.	beavatkozási terv, szolgáltatási terv kiscsoportos kidolgozása. Gyakorlatok.	
11. Tanácsadás szülőknek.	kiscsoportos gyakorlatok., szerepjátékok	
12. Tanácsadás gyerekeknek.	kiscsoportos gyakorlatok, szerepjátékok	
13. A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése	kiscsoportos megbeszélés, Erős Családok vagy Válassz Okosan program megbeszélése, 1 téma kidolgozása	
14. A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése II	kiscsoportos megbeszélés prevenációs kisfilmek megbeszélése	

Könyvészet

- Bettelheim, B (2009). Az elég jó szülő - Könyv a gyermeknevelésről, Cartaphilus Könyvkiadó, Budapest
- Daly, A., Ruxton, S., Schuurman, M. (2015). Challenges to children's rights today: What do children think? A desktop study on children's views and priorities to inform the next Council of Europe Strategy for the Rights of the Child, Council of Europe,
- http://www.eurochild.org/fileadmin/public/04_News/Eurochild/CoE_Study_Challenges_to_children_s_rights_today.pdf, letöltés 2018 május 12.
- WGSD (2014). Proposal for Sustainable Development Goals: Outcome of the United Nations General Assembly Open Working Group on Sustainable Development Goals.
- Iovu, M. (2011). Maltratarea copilului în familie. De la teorie la practică. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană
- Metzler, M., et al. (2016) Adverse childhood experiences and life opportunities: Shifting the narrative,

Children and Youth Services Review, <http://dx.doi.org/10.1016/j.childyouth.2016.10.021>, p. 1-9.

- Marques, T.M, Narciso, I., & Ferreira, L.C. (2020) Empirical Research on Parental Alienation: A Descriptive Literature Review. *Children and Youth Services Review*, Volume 119, Dec., 105572.
- Morgan-Mullane, A. (2018) Trauma Focused Cognitive Behavioral Therapy with Children of Incarcerated Parents in Clinical Social Work Journal, 46(3), p. 200-209.
- Roth, M Antal, Dávid-Kacsó Á, László-Bodrogi, É., Mureşan, A. (2018) Violence and Trauma in the Romanian Residential Child Protection, *Revista de Asistență Socială*, anul XVII, nr. 3/2018, pp. 33-52.
- Roth-Sz., M., Fülöp E., Lázár Á., Palló E., Székely Zs., Telegdy L., (2004). *Válassz okosan...*, Sapiientia Kiadó, Kolozsvár.
- Roscoe, J.N., Lery B., Chambers, E.C. (2018) Understanding child protection decisions involving parents with mental illness and substance abuse, *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, Pages 235-248.
- UNICEF. (n.d.). MODULE 1: Understanding the social ecological model (SEM) and communication for development (C4D), <https://www.unicef.org>, letöltve 2018 árpilis 18.
- Walsh, T.B., McCourt, S.N., Rostad, W.L., Byers, K., Ocasio, K. (2015) Promoting Protective Factors and Strengthening Resilience in Daro, D. et al. (eds.), *Advances in Child Abuse Prevention Knowledge*, vol. 5, p. 203-233.
- Whitt-Woosley, A., Sprang, G., Royse, D.G. (2018) Identifying the trauma recovery needs of maltreated children: An examination of child welfare workers' effectiveness in screening for traumatic stress, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, July 2018, Pages 296-307.
- Zumbachsh, J., Wetzel, P., Koglin, U (2018) Predictors of psychological recommendations in child protection evaluation, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 84, October, p.196-204.
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, legea nr. 18/1990, în M. Of. nr.314/13 iunie 2001
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, în M. Of. 557/23.06.2004

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și al **Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004**
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Aktív részvétel	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel		
	Mikrokutatás bemutatása poszter formájában	Bemutatás (nappali)	10%
	Esettanulmány megírása		20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Komplex felmérés elvégzése egy szülővel
- Mikrokutatás valamilyen gyermekvédelmi témában

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 50%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből max. 3-

szor lehet hiányozni). A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.

A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

2024.04.21.

Előadás felelőse

dr. Antal Imola

Szeminárium felelőse

dr. László Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

Dr. Kotta Ibolya

Egyetemi docens